

Česko zaostává v renovacích budov. Zrychlit ale musí celá EU, jinak uhlíkové neutrality v roce 2050 nedosáhne.

30.11.2023 - Michal Čejka, Pavel Zemene | PROTEXT

Podle studie EU Buildings Climate Tracker (EU BCT), která se nyní dočkala svého druhého vydání, nerenovují státy EU svoje budovy dostatečně rychle, tak aby dosáhly klimatické neutrality do roku 2050. Zaostávají i v plnění klimatických cílů pro rok 2030. Zpráva sledovala pokrok mezi lety 2015 a 2020 a výsledky ukazují rozdíl mezi současným stavem a hodnotami potřebnými k dosažení klimatické neutrality:

V Česku a dalších zemích střední a východní Evropy je situace o něco horší. Navíc zaostáváním v tempu renovací se zde dále prohlubuje ohrožení obyvatel **energetickou chudobou**. Podle analýzy CERO VŠE z tohoto roku je u nás energetickou chudobou ohroženo až **30 % domácností**. Ceny energie zde přitom patří mezi nejdražší v EU. Podle aktuálního průzkumu společnosti Budovy21 řeší ceny energie 9 z 10 Čechů. Většinou ale realizují jen menší opatření. Největší, 65-85% úspory energie, však dosáhnou jedině komplexní renovací domu.

Michal Čejka, konzultant energetických úspor z Centra pasivního domu, říká:

„Lidé se často snaží chránit proti vysokým cenám energie snížením teploty vytápění a realizací menších opatření na obálce budovy, pořízením šetrnějšího zdroje vytápění či instalací fotovoltaiky. Často však bez uceleného konceptu. Nejvyšší a trvalou úsporu energie i emisí skleníkových plynů přinese ale jen komplexní renovace domu navržená odborníkem. Aby byla renovace skutečně efektivní a byla dostupná pro co nejvíce lidí, musí stát podpořit bezplatné energetické poradenství a návrh úsporných opatření a současně rozšířit možnosti investiční podpory o zvýhodněné renovační úvěry, které by pomohly předfinancovat a dofinancovat dotaci z programů jako je Nová zelená úsporám. Stát by měl jít příkladem a zaměřit se na kvalitní renovace vlastních budov, jako jsou úřady, nemocnice a školy.“

Pavel Zemene, předseda Sdružení EPS ČR, říká:

„Výsledky zprávy BPIE potvrzují to, co říkáme už léta. Tedy že potřebujeme tempo kvalitního zateplování budov dvakrát až třikrát zrychlit. Teď je navíc na zateplení i správný čas. Zatímco před 10 lety měla investice do zateplení návratnost okolo 20 let, s dotací to pak bylo necelých 15. Když dnes ale domácnost využije dotace z programu Nová zelená úsporám, investice se běžně vrátí už do 10 let, často i dříve.“

Příležitostí ke koncepční a dlouhodobé práci vedoucí ke zrychlení a zkvalitnění renovací všech typů budov, je aktuálně projednáváná **směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD)**.

Po dvouapůlletém procesu se očekává, že jednání o přepracovaném znění směrnice EPBD budou uzavřena do konce letošního roku a že se zástupci členských států dohodnou na konečném znění.

„Směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD), jakožto hlavní legislativní nástroj pro pokrok v dekarbonizaci budov v EU, nás musí jednoznačně nasměrovat na cestu vedoucí ke splnění našich cílů pro rok 2030 a dále ke klimatické neutralitě v roce 2050,“ říká Oliver Rapf, výkonný ředitel BPIE.

Výsledná podoba směrnice EPBD bude mít zásadní význam pro řešení nedostatečného pokroku v dekarbonizaci budov v EU, uvádí se ve zprávě. Aby se EU přiblížila ke splnění cílů na uhlíkovou neutralitu v roce 2050, měly by být minimální standardy energetické náročnosti (MEPS) navrženy tak, aby se nejprve zabývaly budovami s těmi nejhoršími parametry. Zároveň by směrnice měla stanovit jasné milníky a termíny. U nových budov, které už budou podle nových norem tzv. bezemisní, by měla směrnice nastavit jasnější pravidla pro dekarbonizaci systémů vytápění a chlazení.

O The EU Buildings Climate Tracker (EU BCT)

Nástroj EU BCT vyvinula organizace Buildings Performance Institute Europe (BPIE). Sleduje pokrok v oblasti budov na cestě k dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a to formou indexu, který pokrývá období od roku 2015 do roku 2020. Sledování odpovídá indexu složenému ze souboru pěti ukazatelů sledujících emise CO₂, konečnou spotřebu energie, podíl obnovitelných zdrojů energie, investice do renovace a domácí výdaje na energii. Při pohledu na pokrok mezi lety 2015 a 2020 ukazují výsledky u většiny ukazatelů rozdíl mezi současným stavem a hodnotami potřebnými k dosažení klimatické neutrality. Letošní vydání zahrnuje analýzu pro celou EU a specifickou analýzu pro střední a východní Evropu (CEE).

V porovnání s loňskými výsledky se rozdíl v dekarbonizaci mírně snižuje, ale ne do té míry, aby se odvětví přiblížilo klimatické neutralitě. Hodnota sledovaného ukazatele pro rok 2020 by měla být 18,1 bodu, ale dosáhla pouze 7,8 bodu. Rozdíl činí více než 10 dekarbonizačních bodů. Na základě současné situace je třeba každý rok dosáhnout pokroku v dekarbonizaci evropského fondu budov o 4,7 bodu, aby se do roku 2030 dostalo na správnou cestu.

Analýza pro země střední a východní Evropy ukazuje ještě znepokojivější trend: do roku 2020 je pokrok v dekarbonizaci fondu budov o 21 bodů mimo míru požadované dekarbonizace, což je největší rozdíl od začátku sledovaného období v roce 2015. Proto je v regionu střední a východní Evropy zapotřebí každoročně dosáhnout pokroku v dekarbonizaci o 5,7 bodu, aby se do roku 2030 dostal na správnou cestu.

O Centru pasivního domu

Centrum pasivního domu je nezávislé sdružení, které téměř 20 let dělá osvětu zdravému a úspornému bydlení. Zaměřuje se na investory, odborníky, studenty i děti. Jeho nezávislému hlasu naslouchají na obecní, krajské i státní úrovni. Sdružuje přes stovku ověřených firem a specialistů, kteří energeticky úsporné a zdravé domy navrhují, staví nebo pro ně vyrábí technologie a komponenty.

O Sdružení EPS ČR:

Sdružení zpracovatelů pěnového polystyrenu ČR je národní organizace sdružující výrobce suroviny, výrobce aplikací z EPS (expandovaný polystyren) a další firmy a odborníky z oblasti výroby, zpracování a recyklace EPS.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/cesko-zaostava-v-renovacich-budov-zrychlit-ale-musi-cela-eu-jinak-uhlikove-neutrality-v-roce-2050-nedosahne/2447424>